

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Datum

16 mei 2018

Ons kenmerk

z2017-10698

Uw brief van

13 april 2018

Contactpersoon

Uw kenmerk

Onderwerp

Advies conceptbesluit zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijke gehandicapte cliënten

Geachte ,

Bij brief van 12 december 2017 heeft u de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) gevraagd op grond van het bepaalde in artikel 51, tweede lid 2, van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) te adviseren over het conceptbesluit houdende regels ter uitvoering van de Wet zorg en dwang voor personen met een psychogeriatrische aandoening of een verstandelijke handicap (Besluit zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten) (hierna: het conceptbesluit).

Met betrekking tot het conceptbesluit was een internetconsultatie opengesteld van 6 december 2017 tot en met 4 februari 2018. De AP heeft u bij brief van 1 februari 2018 laten weten dat zij zal adviseren na ommekomst van de internetconsultatie-termijn, opdat de AP eventuele wijzigingen in het conceptbesluit als gevolg van de internetconsultatie in haar advies kan betrekken. Bij brief van 13 april 2018 is het aangepaste conceptbesluit toegestuurd.

De AP voldoet hiermee aan uw verzoek.

Achtergrond van het conceptbesluit

De Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten (Wzd) regelt de procedure ten aanzien van de voorbereiding, besluitvorming, uitvoering en beëindiging van onvrijwillige zorg, de onvrijwillige opname en verblijf, alsmede de rechtspositie van de cliënt. Voor mensen met een verstandelijke beperking of psychogeriatrische aandoening is de Wzd de opvolger van de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen. De Wzd stelt de behandeling van de cliënt centraal en niet

Datum
16 mei 2018

Ons kenmerk
z2017-10698

langer zijn gedwongen opname. Onvrijwillige zorg is daarmee niet langer gekoppeld aan een gedwongen opname en kan ook buiten een accommodatie worden toegepast. Dit conceptbesluit bevat nadere regels die op grond van de Wzd bij algemene maatregel van bestuur moeten of mogen worden gesteld.

Eerdere adviezen AP

De voorganger van de AP, het College bescherming persoonsgegevens (CBP), heeft eerder de het volgende advies uitgebracht over de Wzd:

- Brief van de AP, *Advies conceptwetsvoorstel 'Zorg en dwang'*, 23 april 2008:
<https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/sites/default/files/downloads/adv/z2008-00334.pdf>

Inhoud van het conceptbesluit

Dit conceptbesluit bevat onder andere regels over ambulante onvrijwillige zorg, eisen deskundigen, gegevensverwerking, de klachtencommissie en de patiëntenvertrouwenspersoon.

Voor de AP zijn van belang de regels over gegevensverwerking (het voorgestelde artikel 4.1). Het betreft regels over de beveiliging van persoonsgegevens en de zorgplicht voor het doelmatig en tijdig verstrekken van actuele, juiste en volledige gegevens. Verder is voor de AP van belang de bepaling over de bereikbaarheid van de deskundige zorgverlener (het voorgestelde artikel 2.2, eerste lid, sub c).

Advies

Het conceptbesluit geeft de AP aanleiding tot het maken van de volgende op- en aanmerkingen.

Vooraf

Vanaf 25 mei 2018 is de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Uw voorstel is door de AP aan de AVG getoetst en niet meer aan de huidige Wbp, omdat dit conceptbesluit naar verwachting niet vóór mei 2018 in werking zal treden. In dat kader acht de AP het echter wel van belang het volgende op te merken. De AVG beoogt in de gehele Europese Unie een uniforme toepassing van de regels inzake bescherming van de grondrechten en de fundamentele vrijheden van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens te bewerkstelligen. Hiertoe is het onder meer noodzakelijk dat de toezichthoudende autoriteiten in de lidstaten van de EU gezamenlijk bijdragen aan de ontwikkeling van een uniforme uitleg van bepalingen van de AVG. Gelet op de omstandigheid dat de AVG vanaf 25 mei 2018 van toepassing is, kunnen inzichten met betrekking tot de toepassing van de AVG – door bijvoorbeeld benodigde afstemming met andere toezichthouders – in de toekomst invloed hebben op het oordeel van de AP.

Beveiligingsmaatregelen

Artikel 4.1, tweede lid, van het conceptbesluit bevat een (niet-limitatieve) opsomming van voorzieningen die de verwerkingsverantwoordelijke en de verwerker dienen te treffen ter beveiliging van

Datum
16 mei 2018

Ons kenmerk
z2017-10698

persoonsgegevens.¹ Artikel 32, eerste lid, van de AVG noemt evenwel expliciet nog een aantal andere beveiligingsmaatregelen dat, waar passend, dient te worden getroffen.² Echter de nota van toelichting bij het conceptbesluit gaat niet in op deze beveiligingsmaatregelen.

De AP adviseert om de beveiligingsmaatregelen als bedoeld in artikel 32, eerste lid, van de AVG toe te voegen aan de opsomming in artikel 4.1, tweede lid, van het conceptbesluit, geconcretiseerd naar de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de Wzd, dan wel in de nota van toelichting te motiveren waarom deze beveiligingsmaatregelen niet als passend worden beschouwd.

Volledigheidshalve merkt de AP verder op dat de nota van toelichting bij het conceptbesluit vermeldt dat het voorgestelde artikel 4.1, eerste lid, aansluit bij artikel 5, eerste lid, sub e en f, van de AVG, *waarin is geregeld dat passende technische of organisatorische maatregelen moeten worden genomen zodat de gegevensverwerking is beschermd tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging*.³ Artikel 5, eerste lid, sub e van de AVG betreft evenwel een bepaling over opslagbeperking en niet over beveiliging.

De AP adviseert om sub e (van artikel 5, eerste lid, van de AVG) uit de tekst van de nota van toelichting te schrappen, nu dit onderdeel geen betrekking heeft op beveiliging.

Bereikbaarheid deskundige zorgverlener

Artikel 2.2, eerste lid, sub c, van het conceptbesluit bepaalt dat er een ter zake deskundige zorgverlener bereikbaar dient te zijn voor verzoeken om hulp van cliënt of diens naasten naar aanleiding van de verleende ambulante onvrijwillige zorg. In de nota van toelichting bij het conceptbesluit is aangegeven dat het aan de zorgaanbieder wordt overgelaten hoe hij dit realiseert. Een zorgaanbieder kan volgens de nota van toelichting een voorziening voor de permanente bereikbaarheid en ondersteuning zelf organiseren,

¹ Artikel 4.1, tweede lid, van het conceptbesluit luidt:

De voorzieningen, bedoeld in het eerste lid, omvatten ten minste:

- a. voorzieningen met betrekking tot personen die werkzaam zijn voor de verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker;
- b. voorzieningen met betrekking tot het beheer van de gegevens, waaronder voorzieningen gericht op de technische beveiliging tegen onbevoegde digitale toegang tot de persoonsgegevens in geval van digitale gegevensverwerking;
- c. voorzieningen voor het geval de geheimhouding van de vermelde gegevens is geschaad;
- d. voorzieningen ter voorkoming van calamiteiten en het afhandelen daarvan;
- e. voorzieningen gericht op het veilig verstrekken van persoonsgegevens.

² Artikel 32, eerste lid, van de AVG luidt:

Rekening houdend met de stand van de techniek, de uitvoeringskosten, alsook met de aard, de omvang, de context en de verwerkingsdoeleinden en de qua waarschijnlijkheid en ernst uiteenlopende risico's voor de rechten en vrijheden van personen, treffen de verwerkingsverantwoordelijke en de verwerker passende technische en organisatorische maatregelen om een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen, die, waar passend, onder meer het volgende omvatten:

- a) de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
- b) het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen en diensten te garanderen;
- c) het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
- d) een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.

³ Nota van toelichting, artikelsgewijs, artikel 4.1, p. 28.

Datum
16 mei 2018

Ons kenmerk
z2017-10698

maar kan ook samenwerkingsafspraken maken met andere zorgaanbieders in de regio of aansluiten bij een bestaande infrastructuur als 'front office'.⁴

De AP merkt op dat door het maken van samenwerkingsafspraken met andere zorgaanbieders of het aansluiten bij een bestaande infrastructuur sprake kan zijn van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken of van een verwerkingsverantwoordelijke en een verwerker. Dit heeft een aantal implicaties. Zo dienen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken op transparante wijze hun respectieve verantwoordelijkheden voor de nakoming van de verplichtingen uit hoofde van de AVG vast te stellen door middel van een onderlinge regeling (artikel 26 van de AVG). Een verwerker mag bovendien alleen worden ingeschakeld indien die afdoende garanties met betrekking tot het toepassen van passende technische en organisatorische maatregelen biedt opdat de verwerking aan de vereisten van de AVG voldoet en de bescherming van de rechten van de betrokkene is gewaarborgd (artikel 28, eerste lid, van de AVG). De verwerking door een verwerker dient te worden geregeld in een overeenkomst (artikel 28, derde lid, AVG). Tot slot stelt de AVG diverse eisen die eveneens gericht zijn op verwerkers, waaronder het houden van een register van verwerkingsactiviteiten (artikel 30, tweede lid, AVG), het treffen van passende technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen (artikel 32 van de AVG) en het aanwijzen van een functionaris voor gegevensbescherming (artikel 37 van de AVG).

De AP adviseert om de mogelijke gevolgen van het maken van samenwerkingsafspraken met andere zorgaanbieders of het aansluiten bij een bestaande infrastructuur te benoemen in de nota van toelichting bij het conceptbesluit.

Adviesplicht AP

In artikel 4.1, vierde, vijfde en zevende lid, van het conceptbesluit zijn delegatiegrondslagen opgenomen voor ministeriële regelingen. De AP wijst erop dat, anders dan nu het geval is (zie artikel 51, tweede lid, van de Wbp), ingevolge de AVG ministeriële regelingen ook voor advies moeten worden voorgelegd aan de AP (artikel 57, eerste lid, sub c, van de AVG).

Dictum

De AP adviseert u aan het vorenstaande op passende wijze aandacht te schenken.

Hoogachtend,
Autoriteit Persoonsgegevens,

Mr. A. Wolfsen
Voorzitter

⁴ Nota van toelichting, artikelsgewijs, artikel 2.2, onderdeel c, p. 24.